

Begravningar
och
minnesmärken

Frågelista DFU 292

Begravningar och minnesmärken

Ett av folkminnesverksamhetens prioriterade områden är livets ritualer och högtider. Där utgör begravningen en central del. I arkivets samlingar finns många berättelser om begravningar och hur dessa gick till förr i tiden. Nu vill vi också fånga erfarenheter från vår tid och följa människors möten med begravningar. Ett närliggande område handlar om olika sätt att skapa minnen över den som har gått bort.

Vi är speciellt intresserade av att få veta något om de eventuella förändringar som du har upplevt.

Döden är en förutsättning för begravningen, en existentiell fråga. Relationen till den döda, personens ålder och hur livet tog slut är några av de omständigheter som kan påverka deltagarna vid en begravning. Därför vill vi att du också för med dig dina tankar och känslor inför döden och den döda när du berättar.

Frågelistan är avsedd att användas som ett hjälpmedel, en inspirationskälla till skrivandet. Det är en fördel att läsa igenom alla frågor innan du svarar då de ibland tar upp samma eller liknande saker. Du behöver inte svara på allt. Berätta gärna fritt!

Begravningen

Berätta om en eller flera begravningar som du varit på. Hur upplevde du dessa – ritualer, minnesord, utsmyckning, musik, att ta avsked? Berätta gärna om både positiva och negativa intryck. Vad minns du särskilt? Vad upplever du som annorlunda jämfört med tidigare?

Hur tänker du om uttrycken *avsked tages vid graven* eller *avsked tages i kyrkan*?

Har du varit med och planerat en begravning? Anlitade ni en begravningsbyrå? Hur valdes kista och utsmyckning, musik, texter med mera? Har du varit med om att någon har bestämt eller uttryckt önskemål om sin egen begravning? Har du några önskemål för egen del?

Vad har du för erfarenhet och tankar kring val av gravplats? Berätta också om olika val och tankar gällande kistbegravning, kremering, urnsättning, minneslund, asklund, askspridning eller annat.

Hur tänker du kring att ta med barn på begravningar?

Berätta om klädsel. Upplever du något som annorlunda jämfört med tidigare och i så fall vad?

Berätta om dina tankar och erfarenheter kring minnesstunder – mat och dryck, tal, berättelser om den som har gått bort, annat?

Har du varit på någon begravning som skiljer sig från det du är van vid? Berätta! Har du varit på borgerlig begravning? Hur upplevde du den? Har du upplevt skillnader mellan begravningar i olika delar av Sverige? På vilket sätt?

Har du uppmärksammat några ritualer som har förändrats?

Hur ser du på enskilda kända personers begravningar? Har du följt någon sådan begravning på tv eller varit med vid något sådant tillfälle?

Minnesmärken

Vad kan stå med i en dödsannons – symboler, dikter, citat med mera? Berätta om egna val av dödsannonser, symboler, dikter med mera. Har du sett dödsannonser med fotografier av den avlidna? Var och när? Har du några tankar om vilka veckodagar som lämpar sig bäst för dödsannonser i tidningen?

Idag förekommer det ibland flera dödsannonser över samma person i samma tidning – från familj, vänner, arbetskamrater, föreningsmedlemmar med mera. Vad tänker du om detta? Har du haft någon nära bekant som fått flera dödsannonser i samma tidning? Berätta om detta.

Berätta om val av minnesmärken på gravplatser, till exempel gravsten, kors, träd, namnskylt, text, symboler, fotografier.

Vad tänker du om att anhöriga sätter upp minnesmärken på platsen där en människa har omkommit, t.ex. vid en trafikolycka? Har du själv upplevt detta?

På Internet, t.ex. på Facebook, händer det då en människa har gått bort att vänner skriver hälsningar och reflektioner på den avlidnas personliga sida. Har du själv erfarenheter av minnessidor på Internet? Berätta!

Finns det andra platser som kan vara betydelsefulla för att minnas den som har gått bort?

När många människor omkommer samtidigt, t.ex. i en olycka eller en naturkatastrof, hur ser du på vad som sker kring detta? Är det viktigt med minnesstunder och minnesmärken vid sådana tillfällen? Var ska minnesstunden äga rum? Var ska minnesmärket placeras?

Berätta om dina erfarenheter av nekrologer/minnesord. Har du själv skrivit några sådana? Har du mött några begränsningar från tidningarnas sida? Sänd gärna in kopior av nekrologer du själv har skrivit eller som är relevanta i sammanhanget.

Begravningsplatsen

Berätta om dina tankar och erfarenheter om besök på gravplatser och skötsel av gravar. Vem sköter dina anhörigas gravar? Vad händer med gravplatser som finns på annan ort? Följer barnen med till kyrkogården?

Stort tack för din medverkan!

Din berättelse blir en värdefull del av våra samlingar.

Då vi gärna ser att du svarar personligt har du givetvis möjlighet att vara anonym. Uppge i så fall bara om du är kvinna eller man, yrke/sysselsättning, ditt födelseår samt din födelse- och bostadsort. Om du har fotografier, vykort, teckningar eller liknande som illustrerar din berättelse får du gärna skicka med dessa. Vi tar gärna emot original, men om du inte vill skänka oss dina bilder kan vi låna dem för att kopiera dem och sända tillbaka dem igen. Uppge också fotografens/illustratörens namn om möjligt. Meddela oss om arkivet och våra besökare får använda dina illustrationer i böcker, artiklar och på Internet.

Skicka ditt svar portofritt till:

Institutet för språk och folkminnen
Frisvar
20632717
758 06 UPPSALA

Du kan även e-posta ditt svar till: dfu.folkminnen@sofi.se

